

KONEC FRANCIJE KOT MOČNE SVETOVNE VELESILE

Francoski voditelji so izjavili, da bodo sprejeli samo časten mir, toda so podpisali ponižujoče premirje.

MIR JE PODPISALA FRONTA IZDAJALCEV, KI JE IGRALA OD NEKDAJ FAŠISTOM V ROKE

LONDON, 23. junija. — Angleška vlada je objavila sumarično poročilo pogojev premirja, ki jih je podpisala francoska vlada. (Ker je celotno poročilo zelo raztegnjeno, bomo objavili samo najvažnejše člene tega dokumenta. — Op. uredništva).

ČLEN 1. Takojšnje prenehanje sovražnosti. Francoske čete, ki so obkoljene, imajo položiti orožje.

ČLEN 2. Navaja obseg ozemlja, katerega bo okupirala Nemčija.

ČLEN 3. v okupiranih krajih ima Nemčija vse pravice, izjemši lokalno administracijo.

ČLEN 4. Francoske pomorske, kopne in zračne sile se morajo razorožiti in demobilizirati v času, katerega bo določila Nemčija; od razorožitve so izvezte samo one francoske čete, ki so potrebne za vzdrževanje reda. Oborožitev in moč teh čet bosta določili Nemčija in Italija.

Nemčija dobi vse orožje

ČLEN 5. Kot jamstvo bo Nemčija zahtevala izročitev v obrem stanju francoske artilerije, tankov, letal, orožja za pehoto, traktorjev in municije tudi v onem ozemlju, ki ne bo zasedeno.

ČLEN 6. Vse orožje, ki je ostalo v nezasedenem ozemlju, bo spravljeno v skladišče pod nemškim in italijanskim nadzorom. Izdelovanje novega vojnega materiala v nezasedenem ozemlju je prepovedano.

ČLEN 7. Kopne in obrežne utrdbe v zasedenem ozemlju se imajo nepoškodovane izročiti Nemčiji. Prav tako se imajo izročiti Nemčiji vsi načrti francoskih utrd, mostov itd.

ČLEN 8. Francoske mornarice, razen one, ki je potrebna za varovanje francoskih interesov v kolonijah, se mora zbrati, demobilizirati in razorožiti v pristojnih, ki jih bosta določili Nemčija in Italija.

Svečana izjava zemške vlade

Nemška vlada svečano izjavlja, da nima namena izrabiti francoske mornarice v svoje vojsne svrhe. (Ta obljuba je resna, če pomislimo, da je nemška tista, ki je Nemčiji potrebna udar na Anglijo, in če dalje pomislimo, koliko so vredne Hitlerjeve obljube. — Op. uredništva).

ČLEN 9. Francija mora izročiti Nemčiji vse informacije o obrambnih načrtih na kopnem in na morju.

ČLEN 10. Francoska vlada ne sme podvzeti nobenih sovražnih ukrepov proti Nemčiji. Člani francoske oborožene sile ne smejo očitati s francoskega ozemlja. Več Britaniji ne sme dati Franciji nobenega materiala, in Francozje se ne smejo boriti proti Nemčiji v armadah drugih držav.

ČLEN 11. Nobena francoska vojskova ladja ne sme zapustiti francoskega pristanišča. Francoske ladje v tujih pristaniščih mora imeti dovoljenje za pristanišče. Člani Francozje v nevtralnem pristanišču ne smejo izstopati.

ČLEN 12. Nobeno francosko ozemlje ne sme zapustiti Francije.

Angleška zračna sila bombardira nemška mesta

Angleški letalci so uničili ali poškodovali mnogo nemških tovarn. — Bombardiranje nemške bojne ladje.

LONDON, 22. junija. — Angleška vlada naznanja, da je angleška zračna sila bombardirala Kruppove tovarne za izdelavo orožja in municije v Essenu. V poletu, ki je trajal nad uro in pol, so angleški bombniki napadli važne nemške tovarne za produkcijo letal, kakor tudi razna velika skladišča.

Natančne zadetke so zaznamovali letalci na Focke-Wulf tovarno letal v Bremenu. Med Bremenom in Onasbruckom pa so angleški letalci poškodovali šest vlakov, ki so vozili municijo in druge potrebščine.

LONDON, 22. junija. — Vlada Velike Britanije poroča, da so njene podmornice s pomočjo angleških bombnikov uspešno torpedirale nemško bojno ladjo Scharnhorst, dalje neki nemški rušilec in veliko nemško pomorsko bazo v Willemsoordu na Holandskem. Neka angleška ladja pa je pogreznila neko italijansko podmornico.

Washington prizna francosko vlado v Angliji

Francoska vlada v Bordeauxu je odstavila generala de Gaulle-a, ki poziva Francoze k nadaljnjemu boju.

WASHINGTON, 23. junija. — Diplomatski krogi izjavljajo, da bo washingtonska vlada priznala francosko provizorično vlado, ako bo slednja mobilizirala francosko bojno mornarico in francoski imperij za nadaljevanje vojne proti nacizmu in fašizmu ob strani Velike Britanije.

Priznanje washingtonske vlade bi pomenilo, da bi bilo provizorični francoski vladi nemudoma na razpolago \$1.250.000.000, kateri denar ima Francija v Zedinjenih državah in katerega je ameriška vlada proglasila za "zamrznjenega," da ji ga ni treba izročiti nacistični vladi.

Maršal Petain pa je med tem odgovoril po radiu angleškemu premierju Churchill, ki je pozval vse Francoze k nadaljnji borbi zoper Nemčijo. Maršal Petain je dejal, da Francija najbolje ve, kaj je zanj prav, kakor ve Churchill, kaj je dobro za Anglijo. Generalu Charlesu de Gaulle, ki se je postavil na čelo francoske provizorične vlade, je francoska vlada v Bordeauxu odvzela njegov vojaški čin ter izjavila, da nima nobene pravice, pozivati Francozov na boj.

SAMOMOR MLADIH ZALJUBLJENCEV

CHICAGO. — Na neki poti, kjer se navadno shajajo zaljubljeni, so našli večeraj mrtva nekega mladega moža in mlado dekle. Bila sta ustreljena. Fant je ustrelil najprej dekle, potem pa še sebe. Mladenček je John R. Martin, ter je bil star 22 let, mladenka pa je 19-letna Doris Edna Mason. Trupli je našel v avtomobilu ubitega mladeniča neki čuvaj.

FRANCOSKA MORNA- RICA

LONDON, 24. junija. — David Scott, bivši pariški poročevalec lista London News-Chronicle, poroča, da so bili oni poveljniki francoskih bojnih ladij, ki so bili poznani kot odločni nasprotniki nacizma in od katerih je bilo pričakovati, da bodo uničili svoje ladje ali pa jih pridružili angleškemu brodogradu, odstavljeni ter nadomeščeni z drugimi poveljniki, glede katerih se ni bati, da bi se zoperstavili ukazom vlade v Bordeauxu.

ZAGOTOVILO URUGVAJU

MANTEVIDEO, 23. junija. — Edwin C. Wilson, poslanik Zedinjenih držav, je danes javno zagotovil urugvajski vladi, da bodo Zedinjene države kooperale z vsemi državami zapadne hemisfere v njihovem prizadevanju, da se zatre v njihovi notranjosti delovanje in rovanje pete kolone.

KANADA PROTI PETI KO- LONI

OTTAWA, Kanada. — Posest in lastništvo članov pete kolone ter drugih razdirajočih elementov, ki so jih oblasti zaprle, bo prevzela v svojo administracijo kanadska vlada.

ARETACIJA ZARADI NACIJ- SKEGA POZDRAVA

RAWLINS, Wyo. — Tukajšnja policija je aretirala nekega W. C. Hyderja, katerega je množica poveljala v smoli in perju, ker je pozdravil ameriško zastavo z nacističnim pozdravom iztegnjene roke.

OTVORITEV REPUBLIKANSKE KONVENCIJE V PHILADELFIJI

Izgledi republikancev so vse prej kot ugodni, ker nimajo osebnosti, ki bi bila dovolj močna, da bi nastopila proti demokratu, če jim ostane na čelu predsednik Roosevelt.

PHILADELPHIA, 24. junija. — Danes se je pričela tukaj konvencija republikanske stranke, ki bo izbrala svojega predsedniškega kandidata in podpredsedniškega kandidata. Pristaši obojkega senatorja Tafta in E. Deweyja iz New Yorka, so si pričeli v zadnjem trenutku silno prizadevati, da zlomijo vedno bolj naraščajočo moč kandidata Wendella L. Willke-a, ki je šele zadnji trenutek skočil v tekmo.

Položaj Alfreda M. Landona, republikanskega predsedniškega kandidata leta 1936, ki kontrolira 18 glasov iz države Kansas, je bil silno oslavljen, ker je senator Arthur Capper pripravljen, stopiti na stran Willkieja. Edwards Robins, delegat iz Kansasa, je priredil v nedeljo na čast Willkieju zabavo, in prav tako se je izrazil za Willkieja Oscar Stauffer, ki je bil leta 1936 predsednik "London-for-President" organizacije.

Prav tako se bavi z idejo, da prestopi v Willkiejev tabor, senator Styles iz New Hampshire.

V naprej je pričakovati, da ne bo harmonije na republikanski konvenciji, kjer bo najbrže prodrl Willkie; toda naj bo že imenovan kdorkoli, republikanci nimajo pričakovati uspeha, in to zlasti ne, če se izjavi predsednik Roosevelt, da je pripravljen sprejeti kandidacijo za tretji termin. Stranka, ki bi hotela poraziti predsednika Roosevelt, bi morala imeti res veliko in popularno osebnost za kandidata, ki je pa v vrstah republikancev ni.

ZA SEZNAM NARODNIH NOŠ

Danes vlada v Ameriki veliko zanimanje za naše narodne noše. Prireajo se pogosto veliki festivali, pri katerih nastopajo skupine v narodnih nošah. Posebno slikovite so narodne noše južnih Slovanov: Slovencev, Srbov in Hrvatov, ki se morda odključujejo od vseh drugih narodnih noš.

Podpisani bi rad imel natančen spisek oseb in društev, njihov imena in naslove, ki so v posesti kakšnega narodnega vzorca, bilo to slovenske, hrvatske ali srbske. Slednji vzrok me sili k temu apelu: Na naš urad prihajajo večkrat povpraševanja, kje bi se mogle videti ali izposoditi naše narodne noše, seveda proti odplačilu. Ako bi imel podpisani natančen invidar narodnih noš iz mesta Clevelanda, okolice ali če mogoče iz vse države Ohio, bi se lahko napravilo mnogo koristnega za same osebe ali društva, ki bi posodili proti odplačilu svoje narodne noše, a na drugi strani je to najpopularnejši, pošten in simpatičen način propagande v cilju, da nas s tem spoznajo drugi narodi, da spoznajo naše šege in tradicije, kar je posebno v današnjih časih velikega pomena za nas.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
631 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

PO RAZNAŠALU V CLEVELANDU, ZA CELO LETO.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
PO POŠTI V CLEVELANDU, V KANADI I MEXICI ZA CELO LETO.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.60
ZA ZEDINJENE DRŽAVE ZA CELO LETO.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.25
ZA EVROPO, JUŽNO AMERIKO I DRUGE INOSEMKE DRŽAVE:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAŠI NOTRANJJI SOVRAŽNIKI

V liberalno orientirani reviji "The Nation," ki je znana po svojih progresivnih idejah in po svojih simpatijah do vseh pokretov, ki sta jim cilj in smoter napredek človeštva, piše v svojem uredniškem članku "Our Enemies Within" (Naši notranji sovražniki) med drugim sledeče:

Ako ta dežela dovoli, da jo prevara njena resnična peta kolona, bo imela ameriška demokracija kmalu privilegij, da si izbere poljubno orožje za izvršitev samomora. Utegne se zgoditi, da prekliče svobodo, da stare one, ki izzivajo in ogrožajo svobodo; lahko pa se tudi zgodi, da pusti te svobode nedotaknjene ter s tem omogoči prevratnim elementom, da zavrtajo globoko v življenje dežele, dokler se jim ne posreči izdati ameriške demokracije sovražniku.

Problem je resen. Norveška je padla preko noči, in sicer kot žrtev notranjega rovarjenja; holandska demokracija, z vso silo se boreča proti nasilnim zavojevalcem, se je odpovedala vsem nadam, ko so se holandski izdajalci pojavili na strehah Rotterdamu in Haagi, odkoder so pričeli streljati na holandsko vojaštvo na ulicah, in ko so se vrata holandskih domov, po v naprej zasnovanih načrtih, odprla na stečaj nemškimi padalcem. Belgijski častniki so bili oni, ki niso razstrelili strateških mostov pred prihajajočim sovražnikom, in v republikanski Španiji so bili na najvišjih mestih izdajalci, ki po milosti tujih diktatorjev danes vladajo deželi.

Isti izdajalski elementi so zdaj na delu po vseh ameriških republikah, tako tudi v Zedinjenih državah. Njihova navzočnost spravlja na površje dvojne nad vse važnih vprašanj: Kdo so ti peti kolonari? In kaj moremo storiti glede njih oziroma proti njim?

Kar dela problem identificiranja petih kolonarjev tem težavnejši, je čimdalje bolj naraščajoča vročica te dežele. Sama po sebi je ljudska mrznja proti peti koloni tribut antifasističnega duha ljudstva. Toda ta duh eksplozivno ali izkoriščajoč baš one iste moči, napram katerim bi moral biti usmerjen. Nekateri "tinpot" Hitlerji in njihovi privrasci so zagnali glasen krik proti "petim kolonom," katere je — po njihovem mnenju — iskati v Novem dealu, v strokovnih unijah ter v vseh ostalih resničnih antifasističnih silah dežele. Hearstovo časopisje, ki je cela leta napeljevalo vodo na Mussolinijev mlin, se zdaj ponaša, da je spravilo deželo na sled peti koloni, s čemer ima v mislih komuniste in samo komuniste. — Nato našteva članek razne osebnosti, ki so se proslavile s svojimi pogoni napram taki peti koloni, ki obstoja iz vseh newdealerjev in ostalih liberalno orientiranih ljudi.

V tej deželi je dvojne velikih rezervoarjev antifasizma: organizirano delavstvo in veliko število inozemcev, ki so zbežali pred fašističnim terbjem in ki so zelo blizu onim, ki so resnično trpeli pod njim. Vsak poizkus, da se onemogoči tem skupinam borbo proti fašizmu in peti koloni, je namenoma vprizorjena oslabeitev te dežele pred njenimi resničnimi sovražniki. Pravih petih kolonarjev ni težko identificirati; ako srečate kakega "laborbaiterja," kakega razbijalca unij, kakega propagatorja plemenskega sovraštva ali kakega antisemita, sploh človeka, ki vam hoče natveziti, da tvorijo samo "rdečkarji," resnično in edino nevarnost dežele, tedaj bodite prepričani, da imate opravka z resničnim petim kolonarjem. S temi besedami nočemo braniti komunistov, kajti če že niso oni korenina pete kolone, so pa vsaj njeni sopotniki, zato morajo biti pripravljeni, nositi posledice. Toda v spomin si je treba poklicati, da vse demokratske države, ki so bile v preteklih par letih izročene totalitarizmu, niso bile izdane po komunistih, temveč po fašistih.

Mrzličnih naporov in krikov proti peti koloni ne smemo tolnačiti samo kot poizkus, da odvrnejo kričavi pozornost od samih sebe. Njihovi poizkusi so globlji. To je manevriranje ob bokih ali krilih, da se odtuji antifasistične sile od edine vrste vodstva, ki bi moglo postati učinkovito, od edine vrste vodstva, ki resnično sovraži fašizem in na katero vodstvo se more res računati, da se bo borilo do konca. Anglija in Francija sta se morali najprej osvoboditi kontrole Chamberlainov, Bonnetov in Daladierov, preden jima je bilo mogoče, postaviti se po robu Hitlerju. Tudi tukaj se bomo morali osvoboditi raznih Fishev, Diesov in Hearstov, preden se bomo mogli

UREDNIKOVA POŠTA

Podružnica šte. 3 SMZ

Na prošli seji naše podružnice je članstvo sklenilo, da se bodo od sedaj naprej vršile naše seje vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer, v navadnih prostorih Slov. doma na Holmes Ave.

Dalje je bil sklep članstva, da se odzovemo povabilu podružnice šte. 6 S. M. Z. na St. Clair Ave., in se korporativno vdeležimo njih slavnosti razvija zastave, ki se vrši v nedeljo 90. junija v Grdinovi dvorani.

Pričetek bo ob eni uri popoldne. Članstvo naše podružnice se zbira pri Slovenskem Domu na Holmes Ave. v nedeljo opoldne, nakar se odpeljemo točno ob pol eni izpred Slov. doma proti St. Clairju.

Ker se pa bliža skupni piknik vseh podružnic S. M. Z. v Barbertonu, O., se prijazno vabi vse člane, da se vdeležijo prihodnje seje, katere se vrši v petek 5. julija, da se pogovorimo glede vožnje in prigrisimo še tiste osebe, ki nameravajo iti z nami na piknik.

Toraj vsi na prihodnjo sejo, ter na svidenje v nedeljo ob slavnosti šte. 6 S. M. Z.

Chas. Benevol, tajnik

Iz Euclida, Ohio

Kmalu bo konec lepega meseca junija, ko tu pri nas rože cveto in ptički lepo pojo, tako, da ni lepšega kraja kot ravno malo mestice "Bela Ljubljana". Tu so lepi vrtovi, tam pa zapu-

kogari, ki prihaja v svrhu, da bi zaprosil za ameriško priseljeniško vizo. Ljudje, ki so prišli v Združene države na obisk in hočejo iti v Canado, niso po navadi pripuščeni v Canado s strani kanadskih priseljeniških oblasti. Izjema velja samo za one, ki so izven kvote ali pa v prednostni kvoti (namreč žene, so-proge, otroke oziroma stare ameriških državljanov ali državljanke). Za te velja poseben dogovor med ameriško in kanadsko priseljeniško oblastjo; ameriška priseljeniška oblast mora potrditi vnaprej, da so taki priseljenici. Drugi inozemci grede navadno v Cubo oziroma v Mexico, da spremenijo svoj "status."

Vprašanje: Moja žena, ki je bila zavarovana pod socialno-varnostnim zakonom, je pred kratkim umrla. Vložila sem prošnjo za pokojnino kot vdova, pa so mi rekli, da pokažem poročni list. Poročena sva bila v starem kraju pred 30 leti in nimava nikakega spričevala. Kaj naj storim?

Odgovor: Najprej se morate ootruditi, da si preskrbite poročni list, s tem, da pišete na pristojno oblast v starem kraju. Držite prepis pisma kot dokaz, da ste se zares potrudili za uradni poročni list. Ako ga ne dobite, potem dobite zapriseženo izjavo (affidavits) dveh ali več so vas poznale v vseh krajih, kjer ste živeli. Vaše priče v Clevelandu bodo morale priti z vami. Druge bodo kasneje vprašane tam, kjer živijo.

Vprašanje: Ali more oseba, ki je prišla časno v Ameriko radi svetovne razstave, iti v Canado oziroma Bermudo in tam zaprositi pri ameriškem konzulu za priseljeniško vizo v svrhu stalnega bivanja v Združenih državah?

Odgovor: Bermuda ima zakon, ki prepoveduje vstop vsakemu, ki ne more dokazati, da ima v državi, kam gre, dovolj denarja, da se tam vzdržuje. Vprašanje: Moj sin dela kot vajenec (apprentice) za veliko podjetje, ki se peča z meddržavno trgovino in zato spada pod Wage and Hour Law. On pa dobi manj kot določeni mejni minimum. Ali ni to proti zakonu?

Odgovor: Podjetja morejo pla-

spoprijeti z našo peto kolono. Mi zakonito lahko kakršne koli postavimo, toda te postavimo ne bodo močnejše od mož, ki jih izvajajo. Prvi princip borbe proti fašizmu je, da se izroči boj v roke antifasistov.

čevati vajencem manj kot določeni minimum, ako imajo pisni dogovor z delavcem, ko se obvežejo učiti ga kako obrt. Tak dogovor more določiti ne manj kot 4000 ur neprestanega dela ali vsaj 144 ur dodatnega poduka v tečajih o dotični stroki. — FLIS.

Razgovor z Molotovom

"Jutro" piše: — Našim čitateljem podajamo nekaj zanimivih zapaženj naše trgovske delegacije v Moskvi, ki smo jih dobili od člana te delegacije, ko se je nedavno po srečno zaključenih pogajanjih vrnila v domovino.

"Meni se ne mudi, gospodje. Jaz imam dovolj časa. Zelo so mi prijetni ti prijateljski pogovori z vami."

To so besede, ki jih je Molotov parkrat ponovil ob priliki triurnega pogovora z jugoslovansko delegacijo v Moskvi. — Predsednik sovjetske vlade Molotov je nadaljeval:

"Gotovo ste mogli opaziti, kako dobrodošli ste povsod pri nas. Prepričan sem, da so vam vsi naši ljudje izrazili enako veliko zadovoljstvo, da vas vidijo tu in da lahko skupaj z vami rešimo resne in koristne zadeve. Danes se dogodki razvijajo takole, da je prav, ako se odnosi dveh držav, kakršni sta naši, normalizirajo. Verjemite, da bomo vsi imeli velike koristi od tega. Gotovo ste že izvedeli, da med nami obstojajo simpatije za Jugoslavijo. Ni vam bilo težko opaziti tudi tega, koliko stori narodni komisar za zunanjo trgovino Mikojan, da bi pogajanja tekla gladko in da bi se izognili vsemu, kar bi lahko oviralo normalni potek razgovorov. S svoje strani vas bom tudi

JANEZ JALEN:

17

CVETKOVA CILKA

Z G O D B A

"No, ali pa fantka. Prav tako, da ga bom pestovala." Minca je prišla svojo omoženo sestro na roko.

Oče je prisiljeno zakašljati, Viktor je pa glasno rožljaj z vešgo. Cilka je dobro razumela, kaj hoče povedati. Minca pa ni posebnega slišala. Cilki je to nerodno. Že dolgo ne tako. "Vroč si. Prehladila se boš. Pojdiva brž v kuhinjo." Cilka je odpeljala Minco, ko da je njen otrok.

Izpred okna je odletela senica. Bučno pečko je nesla v ključ. Minca je zgodaj začela vauptiče na potreseno hrano, ki bi si v snegu in mrazu kojali pomagati. Tako dobro se ji zdelo, če je pomladi veliko gneznilo blizu hiše.

Cilka je v kuhinji obstala in presila glavo, kakor bi jo hvala napasti slabost. Zunaj pa je do zaropotal voz. Viktor je z njim pognal kobilu z dvora. Do tega dne ga Minca še nikoli nje videla, da bi bil udaril rjav. Začudila se je "Cilka, kaj je Viktorju?"

Cilka je skomizgnila z rameni. "Cilkaaa?"

Minci je šlo na jok.

Venci šmarnic

Smreke na Jelju so na široko prostrle veje. Božajoče vepje je pil z iglic zadnje kaplje njenega dežja. Temnozelene se so narahlo podrhtevale. Vraj videti je bilo, kako jim navljajo rast sončni žarki. Čisto, kakor se razgleduje glavna gospodinja s praga tega trdnega doma po otrocih in poslih in vreščeci perja na dvoru, je stala komaj za nekaj daleč od stana skoraj do porasla Cvetkova brina. Reke so bile proti njej kakor sčajoče hčere proti materinim letih.

Jasi med staro smreko in njimi je cvelo vse belo šmaric prav pravih bohinskih, takoj imajo rdečkaste prašničke. Veverica je skakljala okoli, in privihavala košati rešni si nosila s tačicama oreščastorže h gobčku. V vrhovih se spretavali ptiči. Iz grane pa sta strnada sprejavajelani mladi rod v samonov življenje.

Veverica je prisluhnila, se povalila v dolgih skokih proti brini, zgnila v gostem vejevju. Je preplašeno zaščebetala črpal prav v vrh. Strnadi so leteli in utihnili.

Stezi iz goščave je prišla Minca. Prinesla je polno košaro lepo zložene šmarnice. Da bi ji preveč ne težilo, jih je postavila v senco. Sama se je pa začela spet sklanjati in nabirati. Opek opojno dehtečega cve-

verica se je pomirila in zvičala v nižji vrh. Ptici v njej so se spet oglasili. Minca je molčala, čeprav je imela vso veselej peti, kadar je rože. Žalosten ji je bil in na jok ji je šlo.

Pravno cvetje je Minca sprosto pestila, odnašala v košarico. Ni tesno napolnjena od hoje in več sklanjjanja je sedla. Deset kar sama obvisela na roki, da se odpočije. So se spretavali Minci glavo, veverica se je košarico sežen pred njo vzela in jo gledala. Minca se zaničala.

Dolgo, da bi bila medtem zmolčila rožni venec, je zajela sapo in zavzdih. "Ubogi gospod župnik!" Ogovorov, ki jih je ujeta, njenih misli je Minca vedela. Gospod Janez že na bin-

košti ne bil smel več maševati, na binkoštni ponedeljek pa celo ne, ko niti zapovedan praznik ni več. Bi že ljudje kako potrpeli. Kako so pa takrat, ko na Koprivniku še ni bilo župnije!

Tako bi bil zdravnik gospoda vsaj potem takoj poslal v bolnišnico.

Živo se je spomnila voza, ki je stal pred župniščem; spremenjen je bil v posteljo. Kako so gospodu pomagali na voz. Preden je legel na pripravljene blazine, je z velikimi, sanjavinimi razboljenimi očmi objel cerkev in župnišče in vso pokrajino naokrog. Minco je kar zbadlo pri srcu in nekaj ji je reklo, da gošpod za vedno jemlje slovo.

Pogledal je mater in nase kar pozabil. Z zaskrbljenim obrazom ji je dal roko.

Časa ni več ostajalo. Pognati je bilo treba. Minca je bila preprčana, da bi nihče drugi ne vozil gospoda v bolnišnico kakor oče, če bi se stala Lisca v hlevu. Rjavke pa oče kar nič več ne mara zapreči. Viktor je pa zadnje časa skoraj vedno zdoma. No, pa saj on za take stvari ni.

Bolečine so morale biti obupne, ko gospod kljub vsej potrpežljivosti ni mogel več prestajati tresenja na vozu in je pod Vodnikovim razglednikom zaprosil, naj ga postavijo s posteljo vred na tla in naj kdo stopi na Bistrico po gospoda kaplana, po prijatelja Jožeta, naj pride in ga previdi. Možaki so se spogledali, spregovorili med seboj nekaj besed in že so bili domenjani.

Posekali so dve mladi bukvi, s trtami zvezali zaslonno nosilnico in dvignili mladega, nevarno bolnega župnika s posteljino vred na ramena. Menjavati se niso mogli, so bili samo štirje. S krvavimi rameni so prinesli Koprivnikarji svojega gospoda do postaje na Bistrici. Vlak je pravkar potegnil. Zakričali so, dvignili vsak svojo prosto roko in jih zmeden vtihel nad sklonjenimi glavami.

Vlak se je ustavil in počakal. V Kranju, kjer je gospod Janez kaplanoval, preden je prišel na Koprivnik duše past, so bolečine nenadoma ponehale.

Kar vrnili bi se bil rad nazaj v Bohinske gore, pa njegov spremljevalec tokrat ni hotel poslušati svojega župnika. "Lepo, zelo lepo so naredili. Od Cvetkove hiše pa ni bilo nikogar zraven. Pa sosedje smo z župniščem. Da Viktorja le sram ni! Če bi se bila Blaž in Andrej vrnili z vojske, gotovo bi gospoda vozila in nosila."

Tolažila se je Minca s tem, da je Robar, Cvetkove Rozalke mož, hodil z obvezano ramo. Izmed vseh, ki so nosili gospoda, je Martina najbolj ogulila.

Na jaso je prifrftal rumenkasto pisan metulj. Krila je imel podobno priostrena kakor lastovica rep. Minca ga je spoznala za škarjevca. Nasrkal se je iz šmarničnih čašic v košari medu in sedel Minci na razgaljeno roko.

Metulj je Minco zmotil samo za hip. Ni mogla odtrgati svojih misli od gospoda župnika, ki je operacijo slepca zamudil. Minca kar verjeti ni mogla, da res mrtev leži v ljubljanski bolnišnici na mrtvaškem odru.

Se kot šolarici ji je napisal prelepo pesem, da je z njo poždravila škofa ob birmi. In sedaj sta njegova roka in misel za vedno zastali. Nikoli več je ne bo ustavil, kadar bo hitela mimo župnišča: "Hudimana, Minca, kam se ti pa tako mudi?" Nikoli več ga ne bo videla hoditi po vrtu. Nikoli več se ne bo sklanjal njegov obraz pobožno

zamišljen nad črno knjigo latinških molitev. Nikoli več ne bo vabil ne nje ne drugih deklet na svetlo pot: "Po Mariji k Jezusu!"

Metulj je odletel. Minco pa so obile solze.

Z vlakom pripeljejo jutri gospoda Janeza mrtvega iz Ljubljane. Venec iz samih šmarnic mu splete in mu ga ponese prav na Bistrico naproti.

Minca si je obrisala solze kar s predpasnikom. Počasi je vstala, nataknila košaro na roko in odšla proti domu.

Vrhove smrek je zamajal hladni veter. Iznad Bukovskih gor je silila huda ura.

Po strmeh in kamnitem ovinku je pritolkla na Jerecarsko planjo rjavorodečkasta težka kobila in sama od sebe obstala, da se oddahne. Vprežena je bila v voz, kakršnega še nikdar konj ni vozil na Koprivnik. Na deske, ki so bile poprek pribite na zgornje lestvenike, je bila z močno vrvo privezana in pripravljena temna krsta. Na njej je blestel venec iz samih šmarnic. In ves voz je bil ovit v cvetje.

"Ki je za nas krvavi pot potil," je začel moliti pred vozom vrstnik in prijatelj pokojnega in popravil črno stolo, ki se mu je bila premaknila preveč za vrat. Voznik in možaki okrog voza, ki so pazili, da bi se krsta kaj ne premaknila, in vsi spremljevalci za vozom so glasno odgovarjali in prosili za večni pokoj svojega nenadno umrlega župnika.

Cvetkova Minca je hodila med zadnjimi. Sredi svetamarje se je naglo ozrla. Zasišala je za seboj trdo in urno moško hojo. Za kratek hip je upala, da bo zagledala Viktorja, ki naj bi se bil po njenem pripeljal s kolesom do Jereke in jih vsaj sedaj dohitel. Pa je morala le še bolj občutiti, kako dela Viktor narobe. Po klancu navzgor je prihitel popolnoma tuj mesten človek, na pol oblečen za v gore. Obstal je tik poleg nje in začel z drugimi vred glasno moliti.

Kobila je spet potegnila in sprevod se je premaknil. Kakor ves čas je Minca tudi sedaj še vedno glasno molila. Misli so ji pa ušle nazaj na Bistrico. Viktor je dokaj pred njo odšel v dolino. Še mar ji ni bilo, da bi ne bil na postaji pri prevzemu krste. Kar razumeti ni mogla, zakaj ga ni. Le kakšni opravički so ga mogli zadržati, je premišljala. Pa je prej zvedela, preden je pričakovala.

Vsi žalostni so Koprivnikarji peljali svojega mrtvega gospoda skozi Bistrico. Kogar koli so srečali in kdor koli jih je videl, vsakemu si na obrazu bral, da miluje pokojnega župnika in župljane.

Natakarica Tina pa je malomarno slonela na oknu v gostilni, kjer služi. Ni čutila z drugimi. Samo zijala je pasla. Tik nje pa se je za zastorom skrival Viktor in gledal sprevoz samo z enim očesom. Kako je bilo Minco sram! Zelela si je samo, da bi ga vsaj še kdo drugi ne spoznal. Pa ga skoraj gotovo kdo je. Kaj bodo rekli ljudje?</

Mrs. Roosevelt Dedicates American Common

Mrs. Franklin D. Roosevelt emphasized the contributions made by all nationality groups in the building of America, as she accepted the American Common, in the name of the American people from Edward J. Condon of Sears, Roebuck and Co., sponsors of this project at the New York World's Fair.

The common bond of freedom which unites all in America was the theme keynoted at the dedication of the American Common at the New York World's Fair, when a distinguished roster of speakers, including Mrs. Franklin D. Roosevelt, Mayor F. H. LaGuardia, Lieutenant Governor Charles Poletti, Harvey D. Gibson and others, spoke strongly of the contributions made by all immigrant groups to the greatness of this country.

"I have always liked the word 'common'," said Mrs. Roosevelt in receiving the American Common from Edward J. Condon, assistant to the President of Sears, Roebuck and Co., the sponsors.

"We are thinking now," Mrs. Roosevelt continued, "of what we have in common and what we are grateful for—tolerance of each other's differences and an appreciation of the gifts which have come to us in this country from all those who make up our country—all the things of which each and every one of us can be proud; and all things which, when banded together, make us a strong nation."

Symbolizing the unity and strength of America, there was a touching ceremony at which forty-four children dressed in folk-costumes of all nations, passed slowly before Mrs. Roosevelt. As an announcer called the name of her country of origin, the child would drop a flower typical of her country into a basket guarded by a Boy Scout. Every nation's name was called... from Albania to Yugoslavia. When the basket was filled, it was presented to Mrs. Roosevelt by a little Indian girl named Tachwain, great granddaughter of Sitting Bull, of the Sioux tribe.

Mr. Condon, in his talk, stressed the fact that, in the last century and a half, over 36,000,000 men and women left their native lands to come to this country.

"These immigrants came from every station in life, and in their various ranks were represented all the races and nationalities that inhabited the earth," he said. "By the strange alchemy of democracy, the many converging streams of race and nationality were transmuted into one race—a new race, the like of which had never been known on this planet before."

"Each nationality," he continued, "brought gifts which were to become priceless heirlooms of the new race that lived in the new world."

He felt that, today, we should do more than examine the achievements of the 36,000,000 immigrants to this country. We should re-examine the courage, the will, the vision of these men and women who were glad to risk anything they owned, including life, for life in America, he said.

Emphasis was placed, during the ceremonies, on the harmonious relationships between the sons and daughters of foreign nations here.

Many on the stage were dressed in colorful costumes of forty different countries. One large group was in kilts, and another was dressed in native Indian dress. During the ceremonies, there were dances of many lands by dancers whose fathers and mothers had come to this country.

The session was under the Chairmanship of Robert D. Kohn, Vice-President of the Fair and Chairman of the Committee on Theme. The program included an invocation by Dr. B. Benedict Glazier, associate rabbi of Temple Emanuel; a prayer by Dr. Louis Pitt, rector of the Grace Episcopal Church; and a benediction by Dr. Edward Robert Moore, leader of the Catholic Youth Movement of New York.

Lieutenant Governor Charles Poletti, representing the State of New York said, "In these dark days, it must always be recalled that all of us stem from immigrant stock and each and every racial strain we represent has contributed much to the American standard of living. Into the bloodstream of this nation have gone the hopes, the dreams and the loyalty of millions of men and women of every nationality. No American is a better American than any other." Governor Polletti commented on the fact that he is the son of an immigrant from the old country.

Mayor LaGuardia, speaking directly to Mrs. Roosevelt and Mr. Poletti, asked if any gathering could be more typically American than this, when "the distinguished and lovable First Lady of the land" whose family had been in this country for

Yes, We Need a Radical Movement

By Joseph Drasler

It is not necessary to peruse the platform of the Socialist party very closely to detect the similarity between New Deal legislation of recent times and that which the Socialist party has had in its platform ever since the existence of the party.

Take any one of the New Deal innovations—government housing projects, public works, old-age pensions, unemployment insurance, wage and hour laws—to mention the major New Deal social legislation, and you will find them in the Socialist platform. They differ in only one respect: the Socialist proposals are broader, much more advanced, and would more adequately cover the needs of the American people.

Having pioneered in these fields for many years before the Roosevelt administration, out of sheer necessity, began enforcing social legislation, Socialists had the foresight to propose and work for such laws even before we nose-dived into a depression now over a decade old and still appearing hail and hearty.

Time after time we have pointed out the need, the tremendous need for decent housing; for wiping out germ-breeding, rat-infested slum areas in which millions of people in every large city live.

Through a sensible analysis we have realized the terrible loss of man power in the horde of sickly weaklings growing up in the unhealthy atmosphere of the slums, and we have proposed to do something about it. Something that would go much further than the mere scratch on the surface of America's economic ills made by the New Deal.

Old-age pension laws, with payments at a much earlier period than those in force at present, have been advocated by the Socialists for a good many years.

Unemployment insurance is an old story with the party. We have advocated its enforcement in every campaign, and through the party's press we have carried that message to the American people from one decade to another.

In this day and age, when an ever larger number of people are rapidly becoming thoroughly disgusted with the manner in which the capitalist system has administered the affairs of the country, and are willing to con-

many generations, was greeted by a "son of the steerage."

cede its failure to adequately provide for the needs of the American people, increasingly more, people are thinking in terms of what the Socialist program advocates.

They are beginning to realize with the Socialists, that tremendous steps forward could be taken toward alleviating the unemployment situation through a vast plan of housing and public works. Almost too big to estimate, is the vast program of building roads, bridges, parks, homes, schools, and other institutions, this country needs. Although the New Deal has found work for many discarded by private industry, it has never done much more than dilly-dally with public works.

The very fact that the Socialist program would go far beyond anything the New Deal has ever aspired to, substantiates what I have said before—our party is the only party with a program that would put the unemployed to work at useful labor.

It has been very truly said that radicals are needed "to point out the defects of our present-day society and suggest improvements." This has been so all throughout history. In art, in literature, in education, and in politics, the radical element has always been the first to propose new changes, suggest new ideas, and carry them out. When once tried and proven, they invariably were hailed as a great improvement over the old conservative way.

But casually passing light comment of the fact that a radical element is a good thing to have in our scene of life, is not enough. That is only the least, or the easiest thing one can do. It is infinitely more important to get into the swing of that movement and help build it to the point where its influence and leadership will be felt in building a better system of life. This is written not to apply to any individual, but to all in general.

The present administration with its meager attempts at solving the ills of the country through social legislation has been a momentous, yes, almost fatal, blow to the Socialist party. Many people who were once in the party swarmed to the New Deal as being just the thing they wanted. Nevertheless, this is not the first time the party has experienced a large sudden exodus of members from its ranks, and just as sure as the world moves on the time will come again when conditions will be favorable to its growth. The Socialist program will never lose its value.

On the issue of war, it would certainly be the height of folly to accuse the party of clamoring for war, either at present or in the past. War mongering is one term that cannot be pinned to sincere Socialists. The

record of the party in the past is proof of this.

Debs went to prison rather than aim a machine gun at this fellow men, at a time when the threat of Kaiserism overrunning the world was just as fierce as Hitlerism is today. And if we are going to quote the words of our beloved Gene Debs, let's not forget this bit of history recalled in a speech Debs delivered in Canton, Ohio on June 16, 1918.

"In 1869 that grand old warrior of the Social revolution, the elder Liebknecht, was arrested and sentenced to prison for 3 months, because of his war, as a Socialist, on the Kaiser and on the junkers that ruled Germany. In the meantime the Franco-Prussian war broke out. Liebknecht and Bebel were the Socialist members in the Reichstag. They were the only two who had the courage to protest against taking Alsace-Lorraine from France and annexing it to Germany. And for this they were sentenced two years to a prison fortress charged with high treason; because, even in that early day, these leaders, there forerunners of the international Socialist movement were fighting the Kaiser, and fighting the junkers of Germany. Multiplied thousands of Socialists have languished in the jails of Germany because of their heroic warfare upon the despotic ruling class of that country."

To misinterpret this heroic stand of the German Socialists and accuse them of voting for war is entirely wrong and contrary to all facts of history.

To say, after reading Debs' own statement, that Liebknecht was murdered at a time when Socialists in Germany had the reigns of government in their hands (?), implying that it can be laid on their doorstep, can not possibly be described as anything but sheer misinformation.

"ENAKOPRAVNOSTI" OGLAŠAJTE V

The 7
Kraft
Cheese
Spreads

now in new-design
Swankyswig glasses!

● Sparkling glasses strewn with bright stars... the new Swankyswigs. You'll want to collect a whole set. And while you're doing it, get acquainted with all seven of the delicious Kraft Cheese Spreads. They're marvelous for sandwiches, salads and appetizers.

Louis Adamic To Edit New Magazine

Beginning in the Autumn, 1940, the recently formed Common Council for American Unity will begin to issue a quarterly called Common Ground with Louis Adamic as its editor. The magazine has received a partial subsidy from one of the foundations. The plan is to make it into a monthly in October 1941.

The function and aim of this new publication will be to explore gradually, from various angles, through short story, article, poem, editorial, biographical sketch, autobiographical narrative, essay, book review, etc., the racial-cultural situation and its problems that have developed and exist today in the United States.

The new magazine's aim will be to begin to tell one of the greatest stories under the sun, which has hardly been touched—the story of the coming and the meeting on this continent of peoples belonging to about 60 different national backgrounds, speaking as many languages, and adhering to numerous religions. This story now is not being covered by any other magazine.

The magazine will not be a house organ of the Common Council but a general periodical.

Starting with a circulation of about 5,000, which is expected to be doubled by the end of the first year, it will go to people now working in, or touching this field, including teachers, social workers, libraries, editors, etc. It will be a substantial publication of between fifty and sixty thousand words. Some of the material will be reprints.

Common Ground wants to develop gradually bit is eager at once to begin considering scripts and outlines of ideas for possible pieces, both by established and new writers. All material should be focused, from one angle or another, on the above-mentioned situation. No serials. The ideal length of prose pieces will be between 1,500 and 5,000 words but longer or shorter material will not be barred. Editorial decisions will be as prompt as possible. Payment on publication, from 1/2 cent to 2 cents a word. The editorial office will not be responsible for scripts going astray in the mails. Scripts should be accompanied by self-addressed, stamped envelopes. All should be directed to Editors, Common Ground, 222 Fourth Avenue, New York City.

OH, JOY!

What a joy to get relief from a cough due to a cold. Get it with Smith Bros. Cough Drops. Black or Menthol, 5¢. Both taste delicious. **Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A**

AN URGENT MESSAGE to women who suffer FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you. Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities. For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE ŠE DANES!

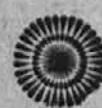
NAROČNINA JE: za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

SEZNAVITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'